

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
3304 Eger, Sándor u. 6. - Levélcím: 3301 Eger, Pf.: 116.
Irá. közv.: (36) 422-700
Tel.: (36) 411-581
Fax: (36) 412-791
E-mail: titkarsag@bnpi.hu
Honlap: www.bnpi.hu

Polgármesteri Hivatal

Tárgy: Felhívás selyemkóró elleni védekezésre

Ügyiratszám: 731/1/2018

Ügyintéző: Farkas Roland/Magos Gábor

Hivatkozási szám:

Ügyintézőjük:

Mellékletek:

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

Egy jelentős természetvédelmi problémára szeretnénk a figyelmét felhívni. Bizonyára rendelkeznek ismeretekkel egyes inváziós (behurcolt és agresszíven terjedő) növényfajok hazai terjedéséről és ennek következményeiről. Ezek között a nagyközönség előtt is jól ismert az allergiás tüneteket okozó parlagfű, melynek irtására országos mértékben szükséges erőfeszítéseket tenni. Az utóbbi években a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén egyre nagyobb mértékben kezdtek más növényfajok is tért hódítani, ezek között kiemelkedő a jelentősége a selyemkórónak (*sokak által selyemfű, vagy vaddohány néven ismert*).

Ez az észak-amerikai származású növényfaj rendkívül agresszíven terjed, az utóbbi évtizedben nagy területeket hódított meg. Korábbi legfőbb élőhelyeiről (gyomtársulások, száraz homokpuszták) a művelt mezőgazdasági területek, illetve a kifejezetten nedves rétek felé is kilépett. Mára a természetvédelmi szempontból értékes területek mellett már a művelt szántóterületeken is intenzíven terjed, ezzel kézzelfogható károkat okozva – nem csak természetvédelmi szempontból – a földhasználóknak is. A faj a gyomtársulások mellett különösen azokon a mezőgazdasági területeken terjed jól, amelyek rendszeresen bolygatottak, illetve művelésük, használatuk nem rendszeresen vagy rendeltetésszerű.

A selyemkóró szerepel az Európai Uniónak az idegenhonos inváziós fajok betelepítéséncnk vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendeletében is. Az EU rendelet és az azt a hazai jogi gyakorlatba áttemelő, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény a selyemkóróra vonatkozóan is számos előírást, szabályozást tartalmaz. Ezek között szerepel a növény szándékosan történő tartásának, szállításának, szaporításának, kereskedelmének, felhasználásának, környezetbe való kibocsátásának tilalma is. A természet védelméről szóló törvény 77/A. § szerint az előírások megszegői kötelezhetők az állományok kiirtására és a sérült ökológiai rendszerek helyreállítására is. A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 2.§-a pedig a földhasználók és termelők esetében kötelező védekezést ír elő a faj ellen.

Kérjük a Polgármester Asszonyt/Urát, hogy az önkormányzat tulajdonában/kezelésében lévő területeken minden tőle telhetőt tegyen meg a selyemkóró visszaszorítása érdekében, illetve erre (hirdetmény, önkormányzati hír, stb. útján) a településen élők figyelmét is hívja fel.

Mellékletben csatolunk egy ismeretterjesztő összefoglaló anyagot a selyemkóró felismeréséhez, illetve bemutatjuk a lehetséges védekezés módokat.

Amennyiben a fájjal vagy az ellene szükséges védekezéssel kapcsolatban kérdései merülnek fel, kérjük, forduljon igazgatóságunk szakembereinkhez!

Eger, 2018. június 27.

Tisztelettel:

Rónai Kálmáné *
igazgató

A védekezés lehetőségei és módjai:

A legfontosabb a megelőzés, a faj megtelepedésének megakadályozása. A kertek, mezőgazdasági területek, közterületek, stb. rendeltetésszerű és jó gazda gondosságával végzett használata ellenére is megtörténhet, hogy a faj megjelenik. Ekkor legfontosabb a korai észlelés, hiszen néhány egyed ellen még sokkal nagyobb hatékonysággal lehet védekezni, mint egy kiterjedt, zárt állomány ellen. Szerencsére a mással összetéveszthetetlen virágzatú és termésű, 1-1,5 méter magas, tejnedvet eresztő, növény már virágzás előtt is könnyen felismerhető.

Hazai szakemberek számos módszerrel kíséreltek meg a faj ellen védekezni. Ezek kivitelezéséről, hatékonyságáról részletes tanulmányok születtek, amelyek a Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság „Rosalia” elnevezésű kézikönyv-sorozatában, az „Özönnövények visszaszorításának gyakorlati tapasztalatai” című kötetben kerültek bemutatásra. A könyv címét internetes böngészőbe beírva, a teljes anyag ingyenesen letölthető.

A megfogalmazott tapasztalatok szerint a faj elleni védekezés leghatékonyabb módja a kémiai, növényvédőszeres védekezés volt. Életstratégiája miatt (raktározó-kúszó gyökérrendszer) a mechanikus védekezés nem volt eredményes, kaszálás/szárzúzás után a növény mindig kihajtott, számottevő hátrányt nem szenvedett.

A növényvédőszeres védekezés során többnyire glifozát tartalmú szert használtak 2,5-5 t%-os koncentrációban, szükség esetén tapadást segítő és felszívódást segítő anyag használatával.

A szert pontpermetezéssel vagy kenéssel juttatták ki a selyemkóró egyedeire, évi 1-2 alkalommal alkalmazva. A kezelésre a legalkalmasabb a virágzás előtti és alatti időszak (május közepe – július eleje), az újrasarjadt egyedeket augusztus-szeptember hónapokban érdemes újra kezelni.

A nagy meleg és az erős UV sugárzás nagymértékben csökkenti a vegyszeres kezelés hatékonyságát, ezért a kezeléseket lehetőleg a reggeli-délelőtti órákban szükséges végezni.

Szem előtt kell tartani, hogy növényvédőszeres védekezést sok esetben csak engedéllyel vagy más szabályozás betartásával lehet végezni és számos más dologra is oda kell figyelni (pl. környezetvédelem, balesetvédelem, biogazdálkodás, stb.)

Bizonyos területeken növényvédőszeres kezelés nem, vagy csak korlátozottan végezhető. Ilyen esetekben legalább a virágzó állomány kaszálása, szárzúzása szükséges, egy ősz eleji ismétléssel kiegészítve. Ez legalább megakadályozza, hogy a növény magot érlelhessen és újabb helyszíneken telepedhessen meg. A kaszált, szárzúzott állományok a rendszeres kezelés ellenére sem szűnnek meg, mert a növény gyökérzete a talajban terjedve folyamatosan növekvő kolóniákat hoz létre. Hosszú távú (min. 5-10 éves) mechanikai védekezések eredményeiről még nem rendelkezőnk tapasztalatokkal. A növény számára extrém időjárású évek javíthatják a kezelések hatékonyságát.

Amennyiben a fajjal vagy az ellene szükséges védekezéssel kapcsolatban kérdései merülnek fel, kérjük, forduljon igazgatóságunk szakembereihez!

A selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

Virágzó példányok

Tömeges előfordulás

Virág közelről

Fiatal hajtás

Zöld termés

Magszórás